

ပြည်သူ့အသံ

အမှတ် (၈) ၂၄ ဧပြီ ၂၀၂၁

ပြည်သူ့အချင်းချင်း
မျှဝေပါ။
လက်ဆင့်ကမ်းပါ။

**စစ်ကျင့်တွေအားလုံးကို
မောင်းထုတ်ကြမယ်**
ဒေါက်တာဇော်ဝေစိုး (စာ-၃)

**ပိုလ်ချုပ်တွေရဲ့စည်းရုံးမှု
ဘာကြောင့်အောင်မြင်နေလဲ**
ညီသုတ (စာ-၃)

**အာဆီယံပြဿနာ -
ဘယ်သူနဲ့ စကားပြောမလဲ**
အီဂေါ ဗလာဇီဗစ် (စာ-၃)

မီးပွားလေးမှ မီးတောက်ကြီးသို့
အညတရ (စာ-၃)

**မြန်မာပြည်သူတွေကို
အလေးပြုပါတယ်**
ဂတ်ခ် မစ်ကလက် (စာ-၃)

**သပိတ်သတင်းနဲ့ပတ်သက်လို့
CJ များအတွက် အကြံပြုချက်**
မြကျေးမြူ (စာ-၃)

**နိုင်ငံတကာမှ အရေးယူနိုင်ရန်အတွက်
FREEDOM HOUSE ၏
အကြံပြုချက်များ**
(စာ-၃)

**ပန်ဇာတွေ
ဝတာဂလင်ဂရတ်အဝမှာ
ရှိနေတုန်းမှာ
ယော်လတာကွန်ပရန်ဟာ
လက်တွေ့ကျသလား**
Otto (စာ-၃)

အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီမှ သတင်းစီးဆင်းမှုနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ရပ်တန့်စေရန် အင်တာနက်ဖြတ်တောက်ထားချိန်တွင် အများပြည်သူထံ စဉ်ဆက်မပြတ်သတင်း ပျံ့နှံ့နိုင်ရေးအတွက် ပြည်သူ့အသံ အမှတ် ၈ လာခဲ့ပါပြီ။ အခက်အခဲအချို့ကြောင့် ဤစာစဉ်ပါ ဖန်တီးမှု လက်ရာများအတွက် မူပိုင်ရှင်များထံသို့ ခွင့်ပြုချက် တောင်းခံမှု မပြုနိုင်ခဲ့ခြင်းအပေါ် နားလည်ခွင့်လွှတ်ပေးပါရန် အနူးအညွတ်တောင်းပန်အပ်ပါသည်။ **စီစဉ်သူများ**

ရန်သူကို သိရမယ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိရမယ်။
ဒီလိုဆို စစ်ပွဲတစ်ရာမှာ အောင်ပွဲတစ်ရာ
ရမယ်ဆိုတာ သံသယရှိစရာမလိုဘူး။
ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိတယ်၊ ရန်သူကို မသိဘူးဆိုရင်
တစ်ပွဲနိုင်တိုင်း တစ်ပွဲရှုံးလိမ့်မယ်။
ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်း မသိဘူး၊ ရန်သူကိုလည်း
မသိဘူးဆိုရင် တိုက်ပွဲတိုင်း ရှုံးမှာပဲ။

ဆွန်ဇု

လူမိုက်လုပ်မယ့်ရန်သူတွေကို
လူမိုက်နည်းနဲ့ပဲ တုံ့ပြန်ရလိမ့်မယ်။
လူလိမ္မာလုပ်ပြီး လိမ်မယ့်ရန်သူတွေကို
လိမ္မာတဲ့နည်းတွေနဲ့ပဲ ပြန်တိုက်ရမယ်။
နိုင်ငံရေးဟာ နိုင်ငံရေးပဲ။
နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင်လုပ်နေကြတာမဟုတ်ဘူး။
သို့သော် ငါတို့ကစပြီး မညစ်ပတ်ပါနဲ့။
မမိုက်ကြပါနဲ့။
မမှုလောက်တဲ့နေရာမှာလည်း အရေးမစိုက်နဲ့။
လျစ်လျူရှုထားကြဖို့ လိုတယ်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း

ပြည်သူ့အသံ

အယ်ဒီတာ့အာဘော်

ရန်သူအကြောင်းသိဖို့

**"ရန်သူဟာ တံခါးဝမှာ ရောက်နေဆဲကာလ၊ တံခွန်
ကုက္ကားနဲ့ မော်ကြွားနိုင်နေဆဲကာလ"ဟု ပြည်သူ့အသံ
ပင်တိုင်ဆောင်းပါးပါ စာသားကြောင့် ယခုတစ်ပတ်
ရန်သူအကြောင်းသိရေး နှိုးဆော်ခွင့်ပြုစေချင်သည်။**

ရန်သူ၏ အားသာချက် အားနည်းချက်တို့ကို သိရှိထားလျှင်
မိမိက တိုက်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ ဒီမိုကရေစီ အကူး
အပြောင်းကာလအတွင်း တငြိမ်ငြိမ် လှိုင်းစီးခဲ့ရာမှ ကြီးမားသော
နောက်ပြန်လှိုင်းကြီး (ဝါ) စစ်တပ်၏အာဏာသိမ်းမှုကို ရင်ဆိုင်
ရချိန်တွင် မိမိတို့၏ အားနည်းချက်များ မည်သို့ရှိခဲ့ကြောင်းကို
အလန့်တကြား သတိထားမိခဲ့ကြသည်။

တစ်ချိန်တည်းတွင် မိမိတို့၏ အားသာချက်များသည်လည်း
ရန်သူအား တစ်ချက်ဆိုတစ်ချက် ထိရောက်မှုရှိရှိ တိုက်ခိုက်နိုင်
ရန် တစ်ဦးချင်းသာမက စုပေါင်းလုပ်ဆောင်နိုင်ကြဖို့ လိုလာပါ
သည်။

ရန်သူ၏သဘောကို နားလည်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင်
ဗိုလ်ကြီးအဆင့်ရာထူးဖြင့် CDM တွင် ပထမဆုံးပါဝင်ခဲ့သူဖြစ်
သော ညီသုတ၏ သုံးသပ်ချက်ကို ယခုတစ်ပတ် ဖတ်ရှုရပါမည်။
ထို့မှစ၍ ရန်သူအကြောင်း ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ နားလည်နိုင်ရန်လည်း
များစွာ ကြိုးစားကြရပါမည်။

ဆက်လက်၍ အညတရ၏ ဆောင်းပါးကလည်း ကာကွယ်
ရေးအတွက် တစ်ဦးချင်း၊ တစ်စုတစ်ဖွဲ့ချင်း၏ လှုပ်ရှားမှုများသည်
ပူးပေါင်းမိသည့်အခါ အောင်မြင်မှုများ ဆောင်ကြဉ်းနိုင်ကြောင်း
သမိုင်းဥပမာများကို ပြသထားသည်။

အဆိုပါအကြောင်းအရာများအပြင် CDM နှင့်ပတ်သက်၍
လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားဆက်ဆံရေးမှ အာဆီယံ၏ အခန်းကဏ္ဍ
နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ CJ များနှင့် ပတ်သက်၍လည်း
ကောင်း ဖော်ပြဆွေးနွေးထားသည့် ဆောင်းပါးကောင်းများကို
ဖတ်ရှုနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဖိလစ်ပိုင်မှ တော်လှန်ရေးရဲဘော်တစ်ဦး
ဖြစ်သည့် ဂက်စ်မစ်ကလက်ကတော့ "အဲဒီတစ်နေ့ မရောက်
မချင်း အဆုံးတိုင်အောင် ဒီတိုက်ပွဲကို ငါတို့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ နှံ့ကြမယ်"ဟု
မြန်မာပြည်သူများအတွက် ကဗျာသီဖွဲ့ခဲ့လေသည်။

အရေးတော်ပုံအောင်ရမည်။

ဒေါက်တာဇော်ဝေစိုး သဝဏ်လွှာပါးသည်။

ရုံး၊ ကျောင်း၊ ဘဏ်၊ ဆေးရုံ၊ အလုပ်ရုံတွေထဲက စစ်ကျွန်တွေအားလုံးကို မောင်းထုတ်ကြမယ်

CDM သူရဲကောင်းများသို့ .....

CDM ဟာ စစ်အာဏာရှင်အုပ်စုကို အကြီးမားဆုံး ဆန့်ကျင်တော်လှန်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ CDM လုပ်နေတဲ့ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း၊ ပုဂ္ဂလိကဝန်ထမ်းများနဲ့ ပြည်သူများဟာ အာဏာလိုချင်တဲ့သူတွေကို နေ့ရက်တိုင်းနာရီတိုင်းမှာ ခြိမ်းခြောက်နေတယ်။ တိတ်ဆိတ်ခြောက်ကပ်နေတဲ့ ရုံး၊ ကျောင်း၊ ဘဏ်၊ ဆေးရုံ၊ အလုပ်ရုံ အခွဲတွေက ရာထူးထိုင်ခုံကို လုထိုင်ထားတဲ့ သူတို့ကို လှောင်ရယ်နေကြတယ်။

ငါတို့အားလုံးရဲ့ CDM ကြောင့် အာဏာရူးတွေ အာဏာတစ်စက်မှ မရစေချင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အာဏာရူးတွေဟာ လက်နက်အားကိုးပြီး ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ အကြမ်းဖက်အုပ်စု ဖြစ်နေပြီ။ သူတို့အောက်မှာ သူတို့ခိုင်းတာ လုပ်မယ့်သူ တစ်ယောက်ပဲ ကျန်ခဲ့ရင်တောင် အရှက်ကင်းမဲ့စွာ ဆက်လက်ခိုင်းစေနေဦးမယ်ဆိုတာ တို့အားလုံး သိပေမယ့် သူတို့ကို အင်အားချည့်နဲ့သွားအောင်နဲ့ ဆက်သွားလို့မရအောင် ရိုက်ချိုးထားတာ ငါတို့အားလုံးရဲ့ CDM ပဲဖြစ်တယ်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း/ ပုဂ္ဂလိကဝန်ထမ်းများနဲ့ ပြည်သူများက ဒီ CDM အောင်ပွဲကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားကြမယ်။ ငါတို့ မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီလိုလားမှု CDM ဟာ ကမ္ဘာ့သမိုင်းမှာ အကြီးမားဆုံးတော်လှန်ရေးဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ငါတို့အားလုံး အင်နဲ့အားနဲ့ ရာနှုန်းပြည့် ဆက်လုပ်သွားမယ်။ လက်တွဲထားမယ်။

တာဝန်ယူရဲတဲ့သူအားလုံးသာ CDM လုပ်တာမို့ ကိုယ့်ဒေသတွင်း၊ ဌာနတွင်းလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များကို တွဲခေါ်ပေးမယ်။ ကူညီပေးမပေးမယ်။ စောင့်ရှောက်ကြမယ်။ အဲဒီလိုလုပ်ခြင်းဟာ သမိုင်းပေးတာဝန် ထမ်းဆောင်ခြင်းဖြစ်တယ်။ တော်လှန်ရေးမှာ ပါဝင်နေခြင်းလည်း ဖြစ်တယ်။

CDM ဝန်ထမ်းများ ကိုယ့်ရဲ့ တာဝန်ပျက်ကွက်မှုဖြစ်နေတယ်လို့ ခံစားမိသလား။ လုံးဝမဖြစ်ပါနဲ့။ အဲဒါ ငါတို့လုပ်တာမဟုတ်၊ စစ်အာဏာရူးများလုပ်တာလို့ လက်ညှိုးရဲရဲပြန်ထိုးကြပါ။ ငါတို့သည် စစ်အာဏာရူးများ၏ ယန္တရားအောက်မှာ အလုပ်မလုပ်လိုတဲ့ အတွက် ငါတို့မြတ်နိုးတဲ့ မွန်မြတ်တဲ့ အလုပ်တွေကို ကျောခိုင်းပြီး ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး စစ်ကျွန်သဘောက်(ဘဝ) ပြန်မရောက်ဖို့ ငါတို့ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြရတယ်။ CDM ဝန်ထမ်းများကို ပြည်သူများက အပြစ်မတင်တဲ့အပြင် ဂုဏ်ယူစွာနဲ့ ကျေးဇူးတင်နေကြပါတယ်။ ပြည်သူတွေကိုယ်တိုင်ကလည်း CDM လုပ်နေကြတယ်။

အဲဒါကြောင့် လူတိုင်းမျှော်လင့်ခဲ့ပြီး အလိုချင်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ ကိုဗစ်ကာကွယ်ဆေးကိုတောင် စစ်အာဏာရှင်တွေက ထိုးပေးမယ်ဆိုတာကို ငြင်းဆန်ပြီး အာဏာရူးတွေရဲ့ သွေးဆောင်မှုတွေနဲ့ မတရားတဲ့ အမိန့်အာဏာဟူသမျှကို တာဝန်အရ ဖီဆန်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် CDM ဝန်ထမ်းများက အခက်အခဲနဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုတွေကြားထဲကနေ ပြည်သူ့တာဝန်တွေကို တတ်အားသရွေ့ ဆက်လက်ထမ်းဆောင်နိုင်ဖို့ ကြားကာလ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရက ဦးဆောင်လမ်းညွှန်မှုပေးမယ်။

အာဏာရူးတွေကို အမြစ်ပြတ်ဖြုတ်ချဖို့ ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ကြမယ်။ မဝေးတော့တဲ့အချိန်မှာ ငါတို့အားလုံး လုပ်ငန်းခွင်ပြန်ဝင်ရင် ငါတို့ပြည်သူတွေရဲ့ ရုံး၊ ကျောင်း၊ ဘဏ်၊ ဆေးရုံ၊ အလုပ်ရုံတွေထဲက စစ်ကျွန်တွေ အားလုံးကို မောင်းထုတ်ကြမယ်။

အခုအချိန်မှာ အရေးအကြီးဆုံးမှာချင်တာကတော့ တစ်ဦးချင်းစီနဲ့ မိသားစုရဲ့ လုံခြုံဘေးကင်းမှုကို ဦးစားပေးဖို့ မှာချင်တယ်။ တို့ပြည်သူနဲ့ တို့ဝန်ထမ်းတွေကို စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ အသုံးချစားစာခံမဖြစ်ဖို့ အထူး (အထူး) သတိထားဖို့လိုပါတယ်။

ပြည်သူတွေ အားလုံး ဘေးကင်းကြပါစေ။

အရေးတော်ပုံ အောင်ရမည်။

"ဒါဟာနောက်ဆုံး ပွဲသိမ်းတိုက်ပွဲပဲ"

ဒေါက်တာဇော်ဝေစိုး

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ

၂၄-၄-၂၀၂၁

လက်နက်ခဲယမ်းရရှိရေး ပြင်းထန်စွာ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြသည်။ ကျွမ်းကျင်သူ စက်မှုပညာရှင်များလည်း ဝင်ရောက်လာပြီး ကျည်ဆံများထုတ်လုပ်ခြင်း၊ အပေါ့စား စက်သေနတ်များ၊ လက်ပစ်ဗုံးများ၊ မော်တာများစသဖြင့် ထုတ်လုပ်နိုင်သောအလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများ လျှို့ဝှက်ထူထောင်ကြသည်။ အဆိုပါမြေအောက်စက်ရုံများ၏ ထုတ်လုပ်နိုင်မှု စွမ်းအားမှာ တစ်နှစ်အတွင်း ၉ မမ ကျည်ဆံ သုံးသိန်း၊ လက်ပစ်ဗုံးနှင့်မိုင်း တစ်သိန်းခွဲ၊ စက်သေနတ် ၁၆,၀၀၀၊ သုံးလက်မ မော်တာ (၇၆ မမ) ၂၁၀၊ အစွဲရေးတို့၏ နာမည်ကြီး ဒေးဗစ်၏လက်ဆောင်ဟုခေါ်သော ဖျက်အားပြင်း "Davidka" မော်တာများ ထုတ်လုပ် နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ ကမ္ဘာအနှံ့မှ နည်းမျိုးစုံဖြင့် တင် သွင်းကြခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်လျှို့ဝှက်စွာ ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းတို့ဖြင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ရာ "ဟာဂနာ" တပ်တွင် အချိန်ပြည့်တပ်သားနှစ်သောင်းနှင့် အရန်တပ်သောင်း၊ ပါးလ်မစ်ချ်တပ်တွင် အချိန်ပြည့်နှစ်သောင်းနှင့် အရန်တပ်သောင်း၊ မြေအောက်အကြမ်း ဖက်ဆန်ဆန် အဖွဲ့များဖြစ်သော "အတ်ဇယ်လ်" နှင့် "လီဟီး" သီးခြားတပ်ဖွဲ့များဖြင့် အစပြုလာခဲ့သည်။

ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေး ရုပ်သိမ်းသွားသည်နှင့် လူဦးရေခြောက်သိန်းသာရှိသော ဂျူးများနှင့် သန်းနှင့်ချီသောအာရပ်ကမ္ဘာတို့၏ ကမ္ဘာကျော်စစ်ပွဲများဖြစ်ပြီးနောက် အစွဲရေးနိုင်ငံ တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ ဤတွင် အကွဲကွဲအပြားပြားဖြစ်နေသော "ဟာဂ နာ"၊ "ပါးလ်မစ်ချ်"၊ "အတ်ဇယ်လ်" နှင့် "လီဟီး" တပ်ဖွဲ့များ၊ စိုက်ပျိုးရေးစခန်း "ကီဘုဇ်" လုံခြုံရေးအဖွဲ့များသည် အချိန်ကျသည့်အခါ ပေါင်းစည်းပြီး တစ်ခုတည်းသော အစွဲရေး အမြဲတမ်းတပ်မတော်အဖြစ် ပူးပေါင်းကာ ကူးပြောင်းထူထောင်သွားကြသည်။

လက်ရှိမြင်တွေ့နေရသော ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး အမေရိကန်တပ်မတော်သည်လည်း အမေရိကန်တော်လှန်ရေးကာလ၊ ပြည်တွင်းစစ်ကာလနှင့် ကမ္ဘာစစ်ကြီးများကာလတို့ကို အဆင့်ဆင့်ဖြတ်သန်းရင်း ထူထောင်လာရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကနဦးတွင် ပြောင်းရွှေ့အခြေချ နေထိုင်သူများသည် ဒေသအလိုက်၊ လူမျိုးအလိုက် အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ (National Guard) များ၊ ပြည်သူ့စစ်များ ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ အမေရိကန် တော်လှန်ရေး ကာလနှင့် ပြည်တွင်းစစ်ကာလများအတွင်း အဓိကအင်အားစုများဖြစ်ခဲ့ကြသည့် အဆိုပါ အဖွဲ့များကို နိုင်ငံသားပြည်သူ့စစ်(Citizen-Soldier Militias)များ၊ ဖော်လန်တီယာ စစ်မှု ထမ်းများဖြင့် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြပြီး မြို့စောင့်တပ်တာဝန်များ၊ ကင်းလှည့်တာဝန်များနှင့် မူလဌာနေဒေသခံများ၏ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်မှုမှ ကာကွယ်ရန်တာဝန်များဖြင့် စတင်ခဲ့ သည်။ ဗြိတိသျှလက်အောက်မှ လွတ်မြောက်လာသော ပြည်နယ်များမှ ကွန်ဖက်ဒရေး ရှင်း အခြေခံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့်အတူ ကွန်တီနင်တယ် အမြဲတမ်းတပ်အဖြစ် စတင် တည်ထောင်ခဲ့ကြရသည်။ ပြည်နယ်အသီးသီးမှ ကွန်တီနင်တယ် အမြဲတမ်းတပ်အတွက် တပ်သားများ၊ အရာရှိများ အချိုးကျပေးပို့ခြင်းဖြင့် ယနေ့အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ တပ်မတော်အဖြစ် အစပျိုးပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေအနေသည် ပြည်သူများမှ အသက် အိုးအိမ် စည်းစိမ်၊ လူဂုဏ်သိက္ခာ လုံခြုံရေးမှာ အာမခံချက်မရှိ ဖြစ်နေသည်။ အာဏာသိမ်းစစ်တပ်သည် လက်လွတ်စပယ် သတ်ဖြတ်မှုများ ကျူးလွန်နေခြင်း၊ နေအိမ်အဆောက်အဦအတွင်း ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ရွှေငွေလက်ဝတ်ရတနာနှင့် အဖိုးတန်ပစ္စည်းများ လုယက်ယူနေ ခြင်း၊ ယခုနောက်ပိုင်းတွင် ဖမ်းဆီးခံရသူအမျိုးသမီးများအပေါ် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါး ခြင်းများအထိ ကျူးလွန်လာပြီဖြစ်သည်။ ပြည်သူများမှ မိမိကိုယ်ကို ခုခံကာကွယ်ရန် အတွက် ပြည်သူများ စုပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည့်အခြေအနေ ဖြစ်လာသည်။ မြို့နယ်နှင့် ရပ်ကွက် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးအဖွဲ့များ စတင်ဖွဲ့စည်း

လာကြသည်။ စစ်ပညာ သင်ကြားလေ့ လာခြင်း၊ စစ်လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် ရှာဖွေခြင်း၊ စုဆောင်းခြင်းများလည်း မလွဲ မသွေ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လာရတော့ပေ မည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်သို့ ရောက်ရှိ နေသော မြန်မာပြည်သားများထံမှလည်း ဒေသအလိုက် ခုခံကာကွယ်ရေး အဖွဲ့များ အတွက် လိုအပ်သည့်ရန်ပုံငွေ စုဆောင်း ရှာဖွေကြရတော့မည် ဖြစ်သည်။ ဒေသ အလိုက်၊ မြို့ရွာအလိုက် ရန်ပုံငွေထည့်ဝင် နိုင်သူများကို ရှာဖွေရတော့မည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြည်တွင်းစစ်နှင့် အတူ လူမျိုးစုလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့ပေါင်း များစွာရှိသည့် တိုင်းပြည်ဖြစ်သည်။ လူမျိုး စု တိုင်းရင်းသားဒေသများတွင် မြန်မာ့ အာဏာသိမ်းစစ်တပ်က ကျူးလွန်သော လူမဆန်မှုများသည် ယခုအခါ မြန်မာပြည် အနှံ့ ဖြစ်လာသည်။ မြို့နယ်အလိုက်၊ ရပ် ကွက်ကျေးရွာအလိုက်၊ ဒေသအလိုက် ခုခံ ကာကွယ်ရေးအတွက် အရှိန်အဟုန်မြှင့် ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်လာသည်။ အဆိုပါ ကာ ကွယ်ရေးအဖွဲ့များ အမှန်တကယ် အသက် ဝင်၊ အစွမ်းထက်ရန် လိုအပ်လာသည်။ အစကနဦး တစ်ကွဲတစ်ပြားစီဖြစ်နေမည် မှာ သဘာဝကျသောဖြစ်စဉ်ပင် ဖြစ်လိမ့် မည်။ အစွဲရေးတည်ထောင်ရေး အတွေ့ အကြုံကဲ့သို့ "ဟာဂနာ"၊ "ပါးလ် မစ်ချ်"၊ "အတ်ဇယ်လ်"၊ "လီဟီး" အပါအဝင် တပ် ဖွဲ့အသီးသီးက စွမ်းရည်ပြိုင်၊ အောင်ပွဲ ရလဒ်အပြိုင်ဖြင့်လည်း တော်လှန်ရေး တိုးတက်လာမည်ပင် ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ ပေါင်းများစွာကို တစ်စုတစ်စည်းတည်း ပြန်လည်စုစည်းနိုင်မည့် ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီ ယမ်တွေ၊ ဂျော့ချ်ဝါရှင်တန်တွေသည် လို အပ်သည့်အချိန်တွင် ပေါ်ထွက်လာမည် ဖြစ်သည်။ ယခုလိုအပ်နေသည်က "မီးပွား လေး" များပင်ဖြစ်သည်။ "မီးပွားလေးမှ မီးတောက်ကြီးဆီ"သို့ ရောက်ရန်အတွက် "မီးပွားလေးများ"ဖြင့်ပင် အစပြုရမည်ဟု မြင်မိပါကြောင်း။ ■

ဗိုလ်ချုပ်တွေရဲ့ စည်းရုံးမှု ဘာကြောင့်အောင်မြင်နေလဲ

စစ်သည်တွေကို ဗိုလ်ချုပ်တွေဘာလို့ လွှမ်းမိုးထားနိုင်သလဲ ဆိုတာ အချက်များစွာရှိပါတယ်။ အဲဒီထဲက အနည်းငယ်ကိုတင်ပြ ဆွေးနွေးချင်ပါတယ်။

၁။ အချင်းချင်း မတရားစည်းမျဉ်းနဲ့ အနိုင်ကျင့်ထားတာကြောင့် ရုန်းမထွက်နိုင်

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်း လူသစ်စုဆောင်းရာမှာ အလုပ် အကိုင်မရှိတဲ့ အိမ်ခြေမဲ့တွေ၊ ပညာနည်းပါးသူတွေ၊ ရာဇဝတ်မှု ကြောင့် ရှောင်တိမ်းနေရသူတွေကိုသာ အဓိက ပစ်မှတ်ထား စုဆောင်းခဲ့ပါတယ်။ ယခင်ကာလဝင်ရောက်ခဲ့တဲ့ တပ်မတော်သား တွေနဲ့မတူဘဲ ရရာကိုသာ စုဆောင်းဖို့ ဖိအားပေးတာကြောင့် တပ်တွေဟာ စစ်သားသစ်ရဖို့ကိုပဲ အာရုံစိုက်ခဲ့ကြပါတယ်။

စာချုပ်ထဲမှာ ငါးနှစ်သာချုပ်ဆိုထားပေမယ့် လက်တွေ့ဘဝ မှာ ထွက်ခွင့်မရှိပါဘူး။ ထွက်ခွင့်မရဘဲ စစ်ပြေးမှုနဲ့ တစ်ဘဝလုံး ဝရမ်းပြေးဖြစ်နေမှာကြောင့် မကျေနပ်မှုတွေရှိတာတောင် ခေါင်းငုံ့ ခံနေကြရတာဖြစ်ပါတယ်။

တပ်ထဲဝင်လိုက်တာနဲ့ မိသားစုကိုတပ်ထဲခေါ်ဖို့ ဖိအားပေး နေခိုင်းပါတယ်။ မိသားစုက မနေဖူးဆိုရင် ပြဿနာရှာပါတယ်။ မနေရင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် အိမ်ပြန်ခွင့်မရှိပါဘူး။ တစ်နှစ်မှာ တစ်ပတ် အိမ်ပြန်ခွင့်ရတဲ့ စစ်သားဆိုတာ မရှိသလောက်ရှားသွား ပါပြီ။ ဒါကြောင့်စစ်သားတွေဟာ မိသားစုတွေကို တပ်ထဲခေါ်ထား ကြရပါတယ်။

တပ်သားသစ်စုဆောင်းရာမှာ ငွေနှစ်သိန်းကနေ ၁၄ သိန်း လောက်အထိ ပေးဝယ်နေရပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးအဆင့်ကနေစပြီး တပ်သားသစ် ဘယ်နှစ်ယောက်စုပေးရမယ်ဆိုတဲ့ အမိန့်ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် မဖြစ်မနေ ဝယ်ပေးနေရပါတယ်။

အဲဒါတွေ ဘာကြောင့်လုပ်ပေးနေရလဲဆိုတော့ ထွက်ခွင့် မရှိလို့ပါ။ "ခေတ်သစ်ကျွန်စနစ်" လို့တောင် ပြောလို့ရပါတယ်။ ဒီအကြောင်းတွေကိုလည်း တိုးတိုးတိတ်တိတ် ကြားဖူးကြမှာပါ။ ကျနော်က CDM လုပ်ထားတဲ့အရာရှိ ဖြစ်တာကြောင့် ကျယ်ကျယ် လောင်လောင် ပြောပြနိုင်တာပါ။

ဗိုလ်ချုပ်တွေ စည်းရုံးရေး အရမ်းကောင်းတာ မဟုတ်ပါ ဘူး။ ကိုယ့်တပ်ဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်း မတရားစည်းမျဉ်းနဲ့ အနိုင်ကျင့် ထားတာကြောင့် တပ်ထဲကနေ ရုန်းမထွက်နိုင်ကြတာပါ။

၂။ တပ်ထဲမှာ များပြားနေတဲ့ ချို့တဲ့သူတွေအပေါ် ချုပ်ကိုင်ထားတဲ့ ခေတ်သစ်ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်

ဗိုလ်ချုပ်တွေဟာ အလုပ်အကိုင်မရှိ၊ အိမ်ခြေမဲ့၊ ရာဇဝတ်မှု ကရှောင်တိမ်းသူတွေကို အဓိကထားပြီး တပ်သားသစ်စုဆောင်း ခဲ့တာကြောင့် စစ်သည်အများစုက ပညာအရည်အချင်း နည်းပါး ကြတယ်။ လုပ်သက် ၁၅ နှစ်လောက်ရှိတဲ့ စစ်သည်တစ်ယောက်ရဲ့ လစာဟာ ၁၈၀,၀၀၀ ဝန်းကျင်သာရှိပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ တစ်နေ့တာ လုပ်အားခက ၆,၀၀၀ ကျပ်သာရှိတဲ့အတွက် ဟိုတယ်တစ်ခုမှာ မနက်စာစားဖို့တောင် မလောက်ငှပါဘူး။ ဒါကြောင့် ပြည်သူတွေ ဟာ စစ်သည်တွေကို စူပါမားကတ်တွေ၊ ဟိုတယ်တွေ၊ ဇိမ်ခံနေရာ တွေမှာ တရင်းတနှီးမတွေ့ဖူးကြပါဘူး။

ဒီလို နိမ့်ကျစွာနေရပေမဲ့ ဘာကြောင့် ဆက်လုပ်နေကြလဲ ဆိုတာရဲ့ အဖြေက ခေတ်သစ်ကျွန်စနစ်ကြောင့်ပါ။ သူတို့ဟာ အခုလစာကို မလိုချင်လို့ အလုပ်က ထွက်မယ်ဆိုရင်တောင် ထောင်ထဲ အထည့်ခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်က ပိုက်ဆံ တတ်နိုင်လို့ လခ တစ်သိန်းကျော်ကို မယူရင်တောင် ဗိုလ်ချုပ်တွေ ခိုင်းတာကို ဆက်လုပ်ပေးနေရမှာပါ။

သူတို့ရဲ့ တစ်နေ့တာလုပ်ခဟာ ၆,၀၀၀ ကျပ်သာဖြစ်တဲ့

ဦးပိုင်မှာ ငွေထည့်ရတာပါ။ အတိုးပြန်ပေးတာရှိပေမဲ့ မထည့်ချင်လည်း ထည့်ရပါတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ရက်ပိုင်းက လှိုင်သာယာနဲ့ ရွှေပြည်သာဘက်မှာ တပ်က ဝေပေးတဲ့ဆန်တွေကို တန်းစီယူနေတဲ့ လူတန်းကြီးကို တွေ့ရပါတယ်။ ဘယ်လောက်ငတ်ငတ်မယူဘူးဆိုတဲ့သူတွေလည်း ရှိသလို အဲဒီထဲက တချို့ဆိုရင် "တပ်က ကျေးဇူးကြီးလှပါလား" လို့ တွေးကြသူတောင် ရှိနိုင်ပါတယ်။

အလားတူပါပဲ လုပ်ခလစာ အင်မတန်နည်းပါးတဲ့ စစ်သည်တွေကို ချမ်းသာတဲ့ဗိုလ်ချုပ်တွေက အနည်းငယ်ထောက်ပံ့ရုံနဲ့ လွှမ်းမိုးနိုင်ကြပါတယ်။

အဲဒီလိုလွှမ်းမိုးနိုင်တာ ဗိုလ်ချုပ်တွေတော်လွန်းလို့ မဟုတ်ဘဲ တပ်ထဲမှာ ချို့တဲ့သူတွေ များနေတာကြောင့်ပါ။ ဒါပေမယ့်လည်း တိုင်းရေးပြည်ရေးနဲ့ကြုံလာတဲ့အခါ သူတို့အပေါ် သစ္စာခံမယ့်သူတွေကို မွေးထုတ်ရာမှာ အလုပ်ဖြစ်နေဆဲပါပဲ။

၃။ နှစ်ရှည်လများ စိတ်ကျန်းမာရေးချို့ယွင်းမှုနဲ့ ထက်အောက်ကုန်စင်မှာ စွဲမြဲနေတဲ့ သိမ်ငယ်စိတ်

တပ်မတော်သား စစ်သည်အရာရှိ ၉၀ ရာနှုန်းကျော်ဟာ စိတ်ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့နေသူတွေပါ။ အထီးကျန်ခြင်းကို ကာလရှည်ကြာ ခံစားရမှု၊ သိမ်ငယ်စွာ နေထိုင်ရမှုတွေကြောင့် စိတ်ကျန်းမာရေး ဆိုးဝါးစွာ ချို့တဲ့နေကြပါတယ်။

တပ်ထဲမှာနေစဉ်က အဲဒီအကြောင်းကို ဆွေးနွေးဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပေမယ့် ဂရုတစိုက်ဆွေးနွေးတဲ့သူတွေနဲ့ မကြုံရပါဘူး။ ဗိုလ်ချုပ်တွေဟာ စစ်သည်တွေရဲ့ စိတ်ကျန်းမာရေးကိစ္စကို လျစ်လျူရှုထားခဲ့တာပါ။

စစ်သည်အများစုဟာ အိပ်ချိန်မပြည့်ဝပါဘူး။ ဒါ့အပြင် သဘာဝအရ လိင်စိတ်အာသာဖြေဖို့တောင် အခွင့်အရေးအပြည့်အဝ မရပါဘူး။ ရှေ့တန်းစခန်းမှာ စစ်သည်တွေကို စုပြီး အိပ်စေပါတယ်။ ထွက်ပြေးမှာကြောင့် အစုအဖွဲ့နဲ့ အိပ်ခိုင်းပါတယ်။ Personal space မပေးထားပါဘူး။ နှစ်ရှည်လများ Personal space မရှိဘဲ နေရတာမျိုးက ထောင်ထဲမှာပဲ ရှိတာမျိုးပါ။

နှစ်ပေါင်းများစွာကြာတဲ့အခါ စစ်သည်တွေမှာ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာရှိလာပါတယ်။

ကြာလာတဲ့အခါမှာ ခက်ထန်လာတယ်။ အလိုမကျမှုတွေများလာတယ်။ စိတ်ကျန်းမာရေးကျဆင်းနေတာကို သက်သာအောင် ကုသပေးမယ့်ဌာန မရှိပါဘူး။

ရှေ့တန်းထွက်ရတဲ့ကာလဟာ နှစ်နှစ် သုံးနှစ်အထိ ဆက်တိုက် ဖြစ်လာပါတယ်။ သာမန်လူနေမှုဘဝနဲ့ နေထိုင်ခွင့်ရဖို့ သာသာ မိသားစုနဲ့တောင် နေထိုင်ခွင့် နည်းပါးပါတယ်။

အတွက် ပိုက်ဆံ ၅,၀၀၀ လောက် မုန့်ဖိုးရရင်ကို သူတို့ဟာ ပျော်နေကြပါပြီ။

ရတဲ့လခ တစ်သိန်းကျော်ဟာ အပြည့်မရပါဘူး။ ခေတ်သစ်ကျွန်စနစ်အရ ဘဏ်ထဲကို ပိုက်ဆံထည့်ရပါတယ်။ ငွေသုံးသိန်းဟာ သာမန်လူတစ်ယောက်အတွက် ဘာမှမဟုတ်ပေမယ့် သူတို့အတွက် များပြားပါတယ်။ ဘဏ်ထဲထည့်ထားတာတွေက အလွယ်တကူ ထုတ်လို့မရပါဘူး။ ဘဏ်စုစာအုပ်ကို တပ်ရေးဗိုလ်ကြီးကပဲ ကိုင်ထားပြီး သူတို့ဟာ ကိုယ့်ဘာသာထုတ်ခွင့်မရှိပါဘူး။

ကိုယ့်လစာနဲ့ ဘဏ်ထဲထည့်ထားရတဲ့ပိုက်ဆံကို ကိုယ်တိုင် ထုတ်ခွင့်မရတာဟာ ဆိုးဝါးပါတယ်။ အခု ပြည်သူတွေ ဘဏ်ကနေ ကိုယ့်ပိုက်ဆံကိုလိုသလောက် ထုတ်ယူခွင့်မရသလိုပါပဲ။ သူတို့ကတော့ ပိုက်ဆံထုတ်ဖို့ကို ခွင့်အခါခါ တောင်းရပါတယ်။

ဒီထက်ဆိုးဝါးတာကတော့ အသက်အာမဲကြေး ထပ်ထည့်ရပါတယ်။ မဖြစ်မနေထည့်ရတာကြောင့် လစာ အပြည့်မရပါဘူး။

အောက်ခြေစစ်သည်တွေကို ငွေကြေးအားနည်းအောင် လုပ်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်တွေက လွှမ်းမိုးနိုင်အောင်ကြိုးစားပါတယ်။

အောက်ခြေစစ်သည်တွေဟာ ငွေစုဆောင်းနိုင်ဖို့ အသာထား၊ ရတဲ့လခနဲ့တောင် မလောက်ငှပါဘူး။ နောက်တစ်ခုကတော့

မြန်မာပြည်သူတွေကို အလေးပြုပါတယ်*

ပုခုံးပေါ် ကြယ်ပွင့်တွေ တင်ထားတဲ့
တွန့်ကြဲနေတဲ့ ယူနီဖောင်းနောက်က
လူယောင်ဆောင် မိစ္ဆာကောင်တွေ
ငါတို့မြေပေါ် ရွှံ့စိုက်လို့၊
သင်းတို့ကို နှင်ပစ်ဖို့
ငါတို့မှာ အိုးတွေ စလောင်းတွေနဲ့
လက်သုံးချောင်းထောင် အလေးပြုနိုင်တာပဲရှိတယ်။

သံမဏိယန္တရား အထပ်ထပ်နောက်မှာ
ပုန်းနေတဲ့ စောက်ကြောက်တွေ စနိုက်ပါသမားတွေရဲ့
ကျည်စစ်တွေ ရာဘာကျည်တွေကို ရှောင်တိမ်းဖို့ ပြန်ခုခံဖို့၊
ခိုးယူခံလိုက်ရတဲ့ လွတ်လပ်ခြင်းတွေအတွက်
ငါတို့ရဲ့ ဒေါသကို ပြဖို့၊
ငါတို့မှာ အိုးတွေ စလောင်းတွေနဲ့
လက်သုံးချောင်းထောင် အလေးပြုနိုင်တာပဲရှိတယ်။

ငါတို့မြေ၊ ငါတို့မြစ်ချောင်း၊ ငါတို့ ကျောက်စိမ်း၊
ငါတို့အသွေးအသားတွေကို
လုယက်ဖျက်ဆီး ပွဲတော်ကြီးတည်နေတဲ့
သေနေစေပေမဲ့ မသေနိုင်သေးတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေနဲ့
လောဘငယ်ထိပ် တက်ဆောင့်နေတဲ့ ခရီးနီတစ်စုရဲ့
ကြမ်းတမ်းရက်စက်မှုကို ရင်ဆိုင်ဖို့
ငါတို့မှာ ငါတို့မဲပြား၊ ငါတို့အသံ
ငါတို့အိုးတွေ စလောင်းတွေနဲ့
လက်သုံးချောင်းထောင် အလေးပြုနိုင်တာပဲရှိတယ်။

* ဖိလစ်ပိုင်မှ လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်သူ၊ အာဏာရှင်စနစ်ကို တော်လှန်သူရဲဘော်၊ နိုင်ငံတကာ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပဋိပက္ခပြေငြိမ်းရေးလှုပ်ရှားသူ ဂတ်မစ်ကလက်က မြန်မာပြည်သူတို့၏ နွေဦးတော်လှန်ရေးကိုဂုဏ်ပြုစပ်ဆိုပြီး ဧပြီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် အရှေ့တောင်အာရှ ပြည်သူများ၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာထိပ်သီးညီလာခံတွင် ရွတ်ဆိုခဲ့သည့် ကဗျာကို စိုင်းဆမ်ခမ်းဘာသာပြန်ဆိုပါသည်။

နောက်တစ်ခုက သိမ်ငယ်စိတ်ပါ။ ဒါကတော့ စစ်သည်နဲ့ အရာရှိငယ်တွေသာမက ဗိုလ်ချုပ်တွေပါ သိမ်ငယ်စွာ နေကြရတာပါ။

အရာရှိကြီးအိမ်တစ်အိမ်ကိုသွားရင် အငယ်တွေက အိမ်ရှေ့ကမဝင်ရဘဲ ဘေး သို့မဟုတ် နောက်ဖေးပေါက်ကပဲ ဝင်ရပါတယ်။ ဒါဟာ အပေါ်ယံသဘော ပြောပြတာသာ ဖြစ်ပါတယ်။ လူတွေကို သိမ်ငယ်စိတ်ဝင်အောင် ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ ချိုးနှိမ်ထားပါတယ်။

ဗိုလ်ချုပ်တွေကတော့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ပြောဆိုခွင့်မရှိဘဲ သိမ်ငယ်စွာ နေရတာပါ။ သူတို့ဟာ နာမည်အရင်းနဲ့ ဖေ့ဘွတ်သုံးမယ်ဆိုရင် ကိုယ်ပိုင်အမြင်ကို လွတ်လပ်စွာ ပြောခွင့်မရှိပါဘူး။ တစ်နည်းပြောရရင် ပညာတတ်တောထဲ တိုးခွင့်မရှိဘဲ ဘဝကို သိမ်သိမ်ငယ်ငယ်နဲ့ ဖြတ်သန်းနေကြရတာပါ။ အဲဒီလို မဖြတ်သန်းချင်သူတွေရှိပေမယ့် ကြိတ်မှိတ်ဖြတ်သန်းနေကြရတာပါပဲ။

တကယ်လို့များ ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက်နဲ့ဆုံခဲ့ရင် သူ့မျက်လုံးကို သေချာစိုက်ကြည့်ပြီး

" ခင်ဗျားဘဝမှာ ကိုယ်ပိုင်အသိဉာဏ်နဲ့ လွတ်လပ်စွာ ပြောခွင့်ရလား" လို့ တည့်တည့်ကြီး မေးကြည့်ပါ။

သူတို့က ကိုယ်ပိုင်အသိဉာဏ်နဲ့ ရှင်သန်ခွင့်မရ (ရှင်သန်ခွင့်ရအောင်လည်း အားမထုတ်ကြ)တာကြောင့် သူတို့ရဲ့ မသိစိတ်ဟာ အမြဲသိမ်ငယ်နေကြတာပါ။ အသက်ရှင်လျက်နဲ့ အသိဉာဏ်သေဆုံးသွားကြသူတွေပါ။

သိမ်ငယ်နေတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်တွေဟာ စစ်သည်တွေကို ဘယ်လို သိမ်ငယ်အောင်ထားရမလဲပဲ စဉ်းစားပါတယ်။

တကယ်လို့များ ထွက်ခွင့်ရမယ်ဆိုရင် တပ်မတော်ကြီးထဲက ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းက စစ်တပ်ထဲက ထွက်ကြမှာပါ။ သူတို့က ပင်ပန်းတာကို ခံနိုင်ပါတယ်။ လူတစ်ယောက်ရဲ့ တန်ဖိုးအတိုင်း နေခွင့်မရဘဲ သိမ်ငယ်နေရတာကို မကြိုက်ကြပါဘူး။

ပြည်သူတွေက သိမ်ငယ်အောင် ပြောကြတာရှိပါတယ်။ အဲဒါက အများစုအတွက် မထိရောက်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဗိုလ်ချုပ်တွေကအစ နဂိုတည်းက သိမ်ငယ်ပြီးသားသူတွေ ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

ဒါတွေ တင်ပြဆွေးနွေးနေရတာဟာ ပညာရှင်တွေ သုံးသပ်ပြီး အဖြေရှာနိုင်ဖို့အတွက်ပါ။ နိုင်ငံတစ်ဝန်းက ပညာရှင်တွေ သုံးသပ်ပြီး ဗျူဟာအသစ်တွေ ချမှတ်နိုင်ဖို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။ ■

ညီသုတ

[စာရေးသူသည် တပ်မတော်မှ ပထမဆုံး CDM ပြုလုပ်သော ဗိုလ်ကြီးအဆင့် အရာရှိဖြစ်ပါသည်။]

မြို့တွေထဲ၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံတွေထဲ၊ ဆေးရုံတွေထဲ၊
 တက္ကသိုလ်တွေနဲ့ လမ်းတွေထဲ၊
 ရောဝတီမြစ်ဝှမ်းတလျှောက်နဲ့
 အဆုံးအစမရှိတဲ့ လွင်ပြင် တောတောင်တွေထဲ
 ချီတက်ဆန္ဒပြဖို့
 ငါတို့မှာ အိုးတွေ စလောင်းတွေနဲ့
 လက်သုံးချောင်းထောင် အလေးပြုနိုင်တာပဲရှိတယ်။

ကမ္ဘာအနှံ့က သွေးချင်းမိတ်ဆွေတွေကို
 ငါတို့ရဲ့ သွေးစည်းညီညွတ်မှုကို ပြဖို့
 ကချင်၊ ရိုဟင်ဂျာ၊ ရခိုင်၊ မွန်၊
 ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ကယား၊ ရှမ်း၊ ဝါ၊ ချင်း၊ ဗမာ
 ငါတို့က မြန်မာဆိုတာ အချုပ်အနှောင် မခံတဲ့၊
 ဦးညွှတ် အရှုံးမပေးတတ်တဲ့၊ ပန်းတိုင်တစ်ခုအတွက်
 စုစည်းညီညွတ်ကြတဲ့ လူတွေဆိုတာကို ပြဖို့
 ငါတို့မှာ အိုးတွေ စလောင်းတွေနဲ့
 လက်သုံးချောင်းထောင် အလေးပြုနိုင်တာပဲရှိတယ်။

ငါတို့တွေ ငုံ့ခံမနေတော့ဘူးဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်
 သတိပေးဖို့
 ငါတို့မှာ အိုးတွေ စလောင်းတွေနဲ့
 လက်သုံးချောင်းထောင် အလေးပြုနိုင်တာပဲရှိတယ်။

ရရာပစ္စည်းနဲ့ ဆောက်ထားရပေမဲ့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ အာခံနေတဲ့
 လမ်းပေါ်က အရံအတားတွေ
 လိုအပ်ရင် ငါတို့သွေးတွေ အသက်တွေနဲ့
 အဆုံးတိုင်အောင် ငါတို့တိုက်ကြမယ်။

ငါတို့ အိုးတွေ စလောင်းတွေ ပိန်ရှုံ့တွန့်လိမ် မသွားမချင်း
 ဒီမိုကရေစီဆိုတာ ဒါပဲဟေ့လို့ ပြဖို့နဲ့
 ဒီမိုကရေစီကို ကာကွယ်ဖို့
 ငါတို့ လက်သုံးချောင်းဟာ ပြန်ဖြည့်လို့ မရအောင်
 မာကြော မသွားမချင်း
 သွေးဆာနေတဲ့ မိစ္ဆာကောင် စစ်ဘီလူးတွေကို ငါတို့
 သုတ်သင်ရှင်းလင်းလို့ မပြီးမချင်း

တစ်နေ့မှာ
 ငါတို့ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်ရာ အထွဋ်အမြတ် နေရာတွေ
 ဘုရားကျောင်းကန် စေတီပုထိုးတွေမှာ
 ဝတ်တက်သံ တရားဓမ္မသံတွေ ပဲ့တင်ထပ်လို့
 ငါတို့ချောင်းကန်တွေထဲ ပြည်သူတွေ ပျော်ရွှင်စွာ ကူးခတ်လို့
 လမ်းမတွေပေါ် ပြည်သူတွေ သီဆိုကခုန်လို့
 အဆုံးတနေ့မှာ ပြည်သူတွေဟာ လွတ်လပ်ခြင်းကို
 ပြည့်ပြည့်ဝဝ ခံစားကြလို့
 အဲဒီတစ်နေ့ မရောက်မချင်း
 အဆုံးတိုင်အောင် ဒီတိုက်ပွဲကို
 ငါတို့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ နှံ့ကြမယ်။ ■

ဂုတိစ် မစ်ကလက်
 ၂၀၂၁ မတ်လ ၂၃

Kevinphyo / 2021

နိုင်ငံတကာမှ အရေးယူနိုင်ရန်အတွက် FREEDOM HOUSE ၏ အကြံပြုချက်များ

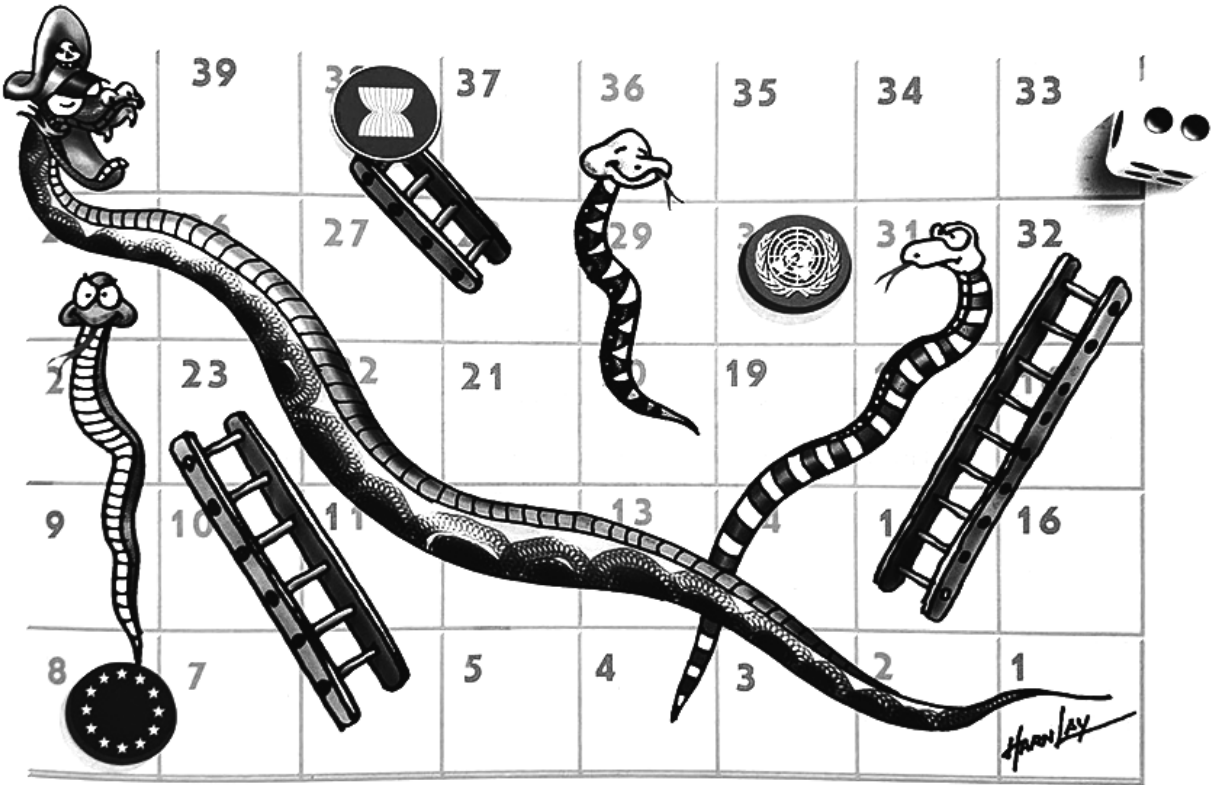
မြန်မာနိုင်ငံမှာ စစ်တပ်က ဖန်တီးခဲ့တဲ့ ပြဿနာတွေကို ပြေလည်စေဖို့နဲ့ ဒီမိုကရေစီ ပြန်လည်ထူထောင်ဖို့ နိုင်ငံတကာက တက်ညီလက်ညီ ဆောင်ရွက်သင့်ပြီလို့ Freedom House အဖွဲ့ကြီးက ဧပြီလ ၂၁ ရက်နေ့မှာ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ ထုတ်ပြန်ချက်ပါ နိုင်ငံတကာအစိုးရများနဲ့ ကုလသမဂ္ဂတို့ကို တိုက်တွန်းချက်တွေကို ပြည်သူ့အသံပရိသတ်အတွက် မျှဝေလိုက်ရပါတယ်။

- လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအတွက် တာဝန်ရှိသည့် စစ်ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် ခရီးသွားလာမှုပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းတို့ အပါအဝင် သတ်မှတ်မှတ်ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့မှုများကို တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမို ခိုင်မာအားကောင်းစေရန်။
- လူ့အခွင့်အရေး ကာကွယ်သူများနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြမှုများတွင် ပါဝင်သူများအား စစ်ကောင်စီက ဖော်ထုတ်၊ စောင့်ကြည့်၊ အပြစ်ပေးရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် ထောက်လှမ်းရေးနည်းပညာများ မြန်မာနိုင်ငံသို့တင်ပို့ခြင်းအား ကန့်သတ်ရန်။
- ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံနှင့် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီတို့ အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံအားလက်နက်တင်ပို့ရောင်းချမှုများကို ဖိအားပေးရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂအထူးကိုယ်စားလှယ်၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အားပေးထောက်ခံရန်၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအရာရှိအား လွတ်လပ်စွာ သွားလာခွင့်ပေးရန်အတွက် တပ်မတော်ကို တိုက်တွန်းရန်။ ကုလသမဂ္ဂ လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီနှင့် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ၏ တတိယကော်မတီတို့တွင် အထူးကိုယ်စားလှယ်အတွက် လုံလောက်သောအရင်းအမြစ်များရှိစေရေးနှင့် အစီရင်ခံစာပါ အကြံပြုချက်များအတိုင်း အတည်ပြုလက်ခံရေးတို့အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်။
- အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း (အာဆီယံ) နှင့် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများ၊ အထူးသဖြင့် ဂျပန်၊ မလေးရှား၊ စင်ကာပူနှင့် တောင်ကိုရီးယားတို့က အာဏာသိမ်းမှုကိုပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ အလှူရှင်အဖြစ်၊ ကုန်သွယ်ဖက်များအဖြစ်၊ ဘဏ္ဍာငွေကြေး အချက်အခြာအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေသည့်နိုင်ငံများက စစ်ကောင်စီ၏ လမ်းကြောင်းပြောင်းလဲရေးအတွက် ဩဇာသုံးကာ ဆွဲဆောင်စည်းရုံးရန်၊ မြန်မာနိုင်ငံမှ ခိုလှုံခွင့်တောင်းခံလာသူများ၊ ဒုက္ခသည်များ၊ လူ့အခွင့်အရေး ကာကွယ်မြှင့်တင်သူများ လုံခြုံစွာ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရေးနှင့် အတင်းအကျပ် ပြန်လည်ပို့ဆောင်မှု မရှိရေးတို့သေချာစေရန်။
- ဧပြီလ ၂၄ ရက်တွင် ဂျာကာတာမြို့တော်၌ ကျင်းပမည့် အာဆီယံထိပ်သီးအစည်းအဝေးသို့ အသစ်ဖွဲ့စည်းထားသည့် အမျိုးသား ညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG) ပါဝင်တက်ရောက်နိုင်ရေး အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား ဖိအားပေးရန်။
- ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် အာရှအခြေခံအဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်တို့အပါအဝင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းများအကြား စစ်တပ်ပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတကာချေးငွေများနှင့် ထောက်ပံ့ငွေများမှ အကျိုးအမြတ် မခံစားရစေရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပုံမှန်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ကာ ညှိနှိုင်းတုံ့ပြန်ကြရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့ကိုကုန်စည်ဝန်ဆောင်မှု ပေးသွင်းနေသူများမှလည်းကောင်း ဒီမိုကရေစီရေး ဆန္ဒပြပွဲများနှင့် အခြားအန်တီတရားများတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသည့် ဝန်ထမ်းများအား အလုပ်မဖြုတ်ပစ်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းစည်းရုံးရန်။
- အမှုအခင်းများနှင့် ဆန္ဒပြမှုများကို စောင့်ကြည့်ခြင်းနည်းလမ်းအပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သံတမန်များသည် လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်မြှင့်တင်သူများအား ပံ့ပိုးကူညီရန်၊ ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ကာကွယ်မြှင့်တင်သူများဆိုင်ရာ သံတမန်ရေးမှုဝါဒ ရှိထားသော နိုင်ငံများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ သံရုံးများက ထိုမှုဝါဒများကို လက်တွေ့ မည်သို့ ဖော်ဆောင်လိုက်နာရမည်ဟု အကောင်အထည်ဖော်ရေးအစီအစဉ်များ အာမခံချက်ရှိစေရန်။ ■

အာဆီယံပြဿနာ - ဘယ်သူနဲ့ စကားပြောမလဲ

အာဆီယံတွင် ပြဿနာတစ်ခု ရှိနေပါသည်။ မြန်မာပြည်၏ လက်ရှိအကျပ်အတည်းမှ လွတ်မြောက်ရန် မည်သူနှင့် မည်သူ့ ကြားတွင် ညှိနှိုင်းပေးရမလဲ၊ မည်သူနှင့် စကားပြောရမလဲဟူသော ပြဿနာဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာပြည်မှ ရွေးကောက်ခံ ကိုယ်စားလှယ်များသည် အာဏာသိမ်းရန်၊ အကြမ်းဖက်ရန်၊ စစ်တိုက်ရန် ရွေးချယ်ခဲ့ကြသူများ မဟုတ်ပါ။ အဖမ်းအဆီးခံရနိုင်ခြေများလှသည့် အခြေအနေ၊ ပုန်းအောင်းအလုပ်လုပ်ရမည့် အခြေအနေများကို ရွေးချယ်ခဲ့ကြသူများ မဟုတ်ပါ။

ထိုအခြေအနေများသို့ ရောက်မည့်လမ်းကို ရွေးချယ်ခဲ့သူမှာ မင်းအောင်လှိုင် ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာဝန်များ၊ ဆရာ/ဆရာမများ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ ရထားနှင့်အထည်ချုပ်လုပ်သားများ၊ ကျောင်းသားများ၊ ဆယ်ကျော်သက်လူငယ်များသည် အသတ်ခံ၊ အဖမ်းခံ၊ အညှဉ်းခံခံရမည့် အခြေအနေများကို ရွေးချယ်ခဲ့ကြသူများမဟုတ်ပါ။

ထိုအခြေအနေများသို့ ရောက်မည့်လမ်းကို ရွေးခဲ့သူမှာ မင်းအောင်လှိုင်ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်ရင်းသားလက်နက်ကိုင် (EAOs) များသည် ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းစဉ်ကိုစွန့်၍ စစ်ပွဲပြန်စမည့်လမ်းကို မရွေးချယ်ခဲ့ပါ။

စစ်ပွဲဆီသို့ တိုင်းပြည်ကိုတွန်းပို့ခဲ့သူမှာ မင်းအောင်လှိုင် ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်တွင်းစစ်အရှိန်မြင့်ရန်လိုလား၍ တိုင်းပြည်ပျက်အောင် လုပ်သူမှာ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG)မဟုတ်ပါ။

ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်နှင့် တိုင်းပြည်ဆန္ဒကို ဆန့်ကျင်၍ နောင်တွင်သမ္မတအဖြစ် မိမိကိုယ်ကိုတင်မြှောက်ရန် ကြံစည်သော မင်းအောင်လှိုင် လုပ်ရပ်ကြောင့်သာ စစ်ပွဲနှင့် တိုင်းပြည်ပျက်လမ်းသို့ ရောက်ရပါသည်။

မြန်မာပြည်က မည်သူမှ စစ်နှင့်အကြမ်းဖက်မှုကို မလိုလားပါ။ အားလုံးက ညှိနှိုင်းမှုကို လက်ခံကြပါလိမ့်မည်။ မင်းအောင်လှိုင်နှင့်တော့ မဟုတ်ပါ။ သူကတော့ လွန်ကျွံသွားပြီ ဖြစ်ပါသည်။

အာဆီယံခေါင်းဆောင်များသည် ဂျကာတာတွင် မင်းအောင်လှိုင်နှင့် ဧပြီလ ၂၄ ရက်နေ့ (စနေနေ့) တွင် တွေ့ပါလိမ့်မည်။ မင်းအောင်လှိုင် အကြောင်းအကျိုး ဆင်ခြင်လာအောင် တံခါးပိတ်သီးသန့်ဝိုင်းများဖြင့် ကြိုးစားကြပါလိမ့်မည်။

အာဆီယံ၏ ထိုအားထုတ်မှု ကျရှုံးမည်ကို ကျွန်တော်တို့ အားလုံးသိပါသည်။ အာဆီယံခေါင်းဆောင်များ ကိုယ်တိုင်ကလည်း မအောင်မြင်နိုင်သည်ကို သိပါသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့က ကြိုးစားကြည့်ချင်သည်။

မအလသည် အလိမ်အညာ မုသားများနှင့် အဓိပ္ပါယ်မရှိ သည်တို့ကို ပြောပါလိမ့်မည်။ တပ်မတော်က လူမသတ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဟောင်းများအဖွဲ့ (AAPP) စာရင်းသည် မမှန်ကြောင်း ပြောပါလိမ့်မည်။ လူများသည် အချင်းချင်း သတ် ကြခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း၊ ဆူပူသူများတွင်သာ အပြစ်ရှိကြောင်း၊ တပ်တွင်အပြစ်မရှိကြောင်း သူပြောလျှင်လည်း ကျွန်တော်အံ့အား သင့်မည်မဟုတ်ပါ။ အာဏာရှင်တို့၏ အလားတူ ပေါက်တတ်ကရ စကားများကို အရင်ကလည်းကြားခဲ့ဖူးပါပြီ။

ထိုအစည်းအဝေးသည် ကျွန်တော်တို့သိပြီးသားကိုသာ အတည်ပြုခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ မအလတွင် ပြန်လမ်းမရှိ ဆိုသည်ကိုသာ ထပ်မြင်သာစေပါလိမ့်မည်။ အစည်းအဝေးအပြီး တွင်ဘာဖြစ်မလဲဆိုသည်က ပိုအရေးကြီးပါသည်။ အစည်းအဝေး အပြီးတွင် မည်သူ့ကို ဦးတည်၍ မည်သို့သော သတင်းစကား ထုတ်ပြန်မည်လဲ။ အာဆီယံ၏ နောက်ခြေလှမ်းက ဘာလဲ။

အကြမ်းဖက်မှုများအဆုံးသတ်ရန်၊ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသား အားလုံး လွှတ်ပေးရန်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီလမ်းသို့ပြန်ရန်၊ အားလုံးပါဝင်သော ဆွေးနွေးမှုဖြစ်ရန်၊ မအလ၏ အာဏာသိမ်း ရန်အကြံကြောင့်ဖြစ်လာမည့် ကပ်ဘေးဒုက္ခဆိုးကို ရှောင်နိုင်ရေး အတွက် လူသားချင်းစာနာမှု အကူအညီပေးရန်ဆိုလျှင် အာဆီယံ အနေနှင့် နောက်တစ်ကြိမ်အစည်းဝေးတွင် မည်သူ့ကို ဖိတ်သင့် သည်မှာ ရှင်းလင်းပါသည်။

မအလကို အကြောင်းအကျိုး ရှင်းပြ နားချမည့်ကိစ္စ မအောင်မြင်လျှင် အာဆီယံအနေနှင့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေး အစိုးရကိုယ်စားလှယ်များကိုဖိတ်ကြား၍ အထူးအစည်းဝေးတစ်ခု ချက်ချင်း ထပ်လုပ်သင့်ပါသည်။ ထိုအစည်းဝေးတွင် တိုင်းရင်း သားလက်နက်ကိုင်(EAO)များ၊ လူမျိုးစု အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့များ၊ လူထုလှုပ်ရှားမှု ကိုယ်စားလှယ်များ၊ Z - မျိုးဆက်လူငယ်နှင့် ပြည်သူ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကိုယ်စားလှယ်များ ပါရပါမည်။ ထိုသက်

ဆိုင်သူအားလုံးသည် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်လခွဲကျော်ကာလအတွင်း အဆုံးစွန် အသက်ဘေးအန္တရာယ်ကိုယူ၍ ငြိမ်းချမ်း၊ ညှိနှိုင်း၊ အားလုံးပါဝင်သည့် ဖယ်ဒရယ်ဒီမိုကရက်တစ် မြန်မာပြည်ကို တည်လိုကြောင်းပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါ စည်းဝေးမှုဖြစ်ခဲ့လျှင် အာဆီယံကြုံတွေ့နေရ သော ပြဿနာအဖြစ်မှ တပ်မတော်၏ ပြဿနာ ဖြစ်လာပါလိမ့် မည်။ တပ်မတော်အကြီးတန်းခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆက်စပ်နေ သော စီးပွားရေးသမားများသည် ထိုအခါတွင် မအလ၏ ပျက် ပြုန်းရေးလမ်းနောက် လိုက်သင့်သလားဆိုသည်ကို စဉ်းစားလာ ကြပါလိမ့်မည်။ သူတို့အနေနှင့် မအလကိုဖယ်ရှား ဘရိတ်အုပ်၍ တိုင်းပြည်ချောက်ထဲ မကျစေရန်အလို့ငှာ အာဆီယံစေ့စပ်ပေးမည့် စားပွဲဝိုင်းသို့ လာမည်လား စဉ်းစားလာရပါလိမ့်မည်။

ယခုအခါတွင် အာဆီယံသည် မြန်မာပြည်အကျပ်အတည်း နှင့် သက်ဆိုင်သူတစ်ဦးကိုသာ ဖိတ်ကြားပါသည်။ မအလနှင့်သူတို့ စကားပြောခြင်းမှာ မအလသည် အဓိကပြဿနာဖြစ်နေ၍ ဖြစ်ပါ သည်။ လက်နက်ရှိနေသဖြင့် မအလသည် အားအကြီးဆုံး အနေ အထားရှိနေသူဟူ၍လည်း အာဆီယံက မှားယွင်းစွာယုံကြည် နေပါသည်။ သို့ရာတွင် ပြန်လမ်းမရှိသူ မအလသည် အဖြေ၏ အစိတ်အပိုင်းမဖြစ်နိုင်ပါ။ သူ့အာဏာချုပ်ကိုင်ထားသရွေ့ အကြမ်း ဖက်မှု၊ ဖရိဖရဲဖြစ်မှု၊ မတည်ငြိမ်မှု၊ စီးပွားရေး ပျက်သုဉ်းမှုတို့၏ အကြောင်းရင်းခံ ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။

အခြားသက်ဆိုင်သူများနှင့် စကားစပြောလျှင် အဓိက အတားအဆီး နေရာရောက်နေသူတို့သည် ပူပန်ကြောင့်ကြလာပါ လိမ့်မည်။ အာဏာချုပ်ကိုင်ရန် နောက်ထပ်သွေးမြေကျမှုများနှင့် ပြည်တွင်းစစ်ကို အာဆီယံနှင့်နိုင်ငံတကာမှ ဘယ်လိုမှ လက်ခံနိုင် စရာမရှိဟူသော ရှင်းလင်းသည့်သတင်းစကားကို တပ်မတော်က ရပါလိမ့်မည်။ အာဆီယံသည် အရေးကြီးဆုံး နိုင်ငံတကာ အင် အားစုဖြစ်ပါသည်။

မအလသည့် အင်အားရှိသည့်အတွက် ပြဿနာ၏
အဖြေဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆခြင်းမှာ ကြီးမားသည့်မှားယွင်းမှုဖြစ်ပါသည်။
သူသည် ပြဿနာ၏ ပင်မရင်းမြစ် ဖြစ်ပါသည်။

အချိန်ကြာမြင့်စွာ မြန်မာပြည်အကြောင်း သိသူများဆီမှ ကြားရလေ့ရှိသည်မှာ တပ်မတော်သည် ဘယ်တော့မှ မပြိုကွဲ၊ အရာရှိများသည် မအလထံမှ ဘက်ပြောင်းကြလိမ့်မည် မဟုတ် ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ပြန်လိုသည်မှာ ဖြစ်နိုင်မဖြစ်နိုင် ကျွန်တော်မသိပါ။ တကယ်တော့ သူတို့လည်းမသိပါ။ သူတို့သည် လည်း အတိတ်ကိုကြည့်၍ အနာဂတ်ကို ကောက်ချက်ချနေခြင်း သာ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့်ကို ကွန်မြူနစ်စနစ်အောက်တွင်မွေး၍ ထိုစနစ်ကြီး ဘယ်တော့မှမပြီးဆုံးဟု ယုံကြည်ခဲ့ဖူးပါသည်။

ကွန်မြူနစ်စနစ်သည် နက်ရှိုင်းစွာ အမြစ်တွယ်၍ ဘယ်စိန် ခေါ်မှုကိုမဆို အကြီးအကျယ် ဖိနှိပ်ပစ်နိုင်စွမ်းလည်း ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် အတိတ်ကိုပြန်ကြည့်၍ကွန်မြူနစ်စနစ်ကြီး ဘယ်တော့မှ ကွဲအက်ပြိုကွဲလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု သင်ကြားခဲ့ရပါ သည်။ ဆိုဗီယက်ဝါဒဖြန့်ချိရေး၏ စကားအတိုင်း ဆိုရလျှင် ထာဝရတည်တံ့မည့် စနစ်ကြီးဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ကွန်မြူနစ်စနစ် အက်ကွဲ ပြိုပျက်ခဲ့ပါသည်။ အလားတူဖြစ်ရပ်မျိုး အကြိမ်ကြိမ် ကြုံခဲ့ပြီးပါပြီ။ ဖိနှိပ်မှုဖြင့် အမြစ်တွယ်နေသောစနစ်တို့ မပြိုလဲပါ ဟူသည်မှာ လူထုဆန့်ကျင် မှု ဖိအားဖြင့် မပြိုလဲမီ ရက်အထိသာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဖိနှိပ်မှုမဆက်နိုင်ရန် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝန်းမှ လက်နက်၊ ငွေ

ကြေးနှင့် တရားဝင်မှုမပေးဖို့ လိုပါသည်။

မြန်မာ့အရေးအတွက် အခြားသော သက်ဆိုင်သူများနှင့် စကားပြောခြင်းသည် လက်ရှိအကျပ်အတည်းကို မရှည်လျား စေပါ။ ထိုနှင့်ပြောင်းပြန်သာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ မအလ၏လမ်းသည် အဆင်ပြေမည့် လမ်းမဟုတ်ဆိုသည်ကိုတပ်မတော်မှ လက်ခံလာ ခြင်းအားဖြင့် ပြဿနာပြေလည်ရေးဆီသို့ ပို၍မြန်မြန် ရောက်စေ ပါလိမ့်မည်။

အာဆီယံနှင့် နိုင်ငံတကာခေါင်းဆောင်များအနေနှင့် မြန်မာ ပြည်သူတို့ မည်သည့်ဘက်က ရပ်သည်၊ မည်သူက တိုင်းပြည်ကို တရားဝင် ကိုယ်စားပြုသူများဖြစ်သည်ကို သိလိုသည့် ပြဿနာ ရှိနေသေးသည်ဆိုလျှင် ယနေ့ဓာတ်ပုံများကိုကြည့်ပါ။ နှစ်လခွဲ ကျော်ကြာ အကြမ်းဖက် ရက်စက်မှုကြားထဲမှ လူထုသည် သူတို့ အသံကို ကြားအောင်ကြိုးစားကြဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့၏ သန္နိဋ္ဌာန် ပြိုကွဲလာသည့် အရိပ်အရောင်မရှိသေးပါ။

မအလသည် အင်အားရှိသည့်အတွက် ပြဿနာ၏ အဖြေ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆခြင်းမှာ ကြီးမားသည့် မှားယွင်းမှုဖြစ်ပါ သည်။ သူသည် ပြဿနာ၏ ပင်မရင်းမြစ် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ ပြည်သူများ နေ့စဉ်ပြနေသည်မှာ အင်အားက လူထုဆီမှာ ဟူ သော အချက်ဖြစ်ပါသည်။ ■ အီဂေါပလာဇီဗစ်

မြကျေးဖြူ ရေးသည်။

သပိတ်သတင်းနဲ့ပတ်သက်လို့ CJ များအတွက် အကြံပြုချက်

နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလမှာ မြို့ရော တောပါမကျန် စစ်အာဏာရှင်ကျဆုံးရေး လူထုသပိတ်တိုက်ပွဲတွေ နေရာအနှံ့ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်။ အမြို့မြို့အနယ်နယ်က လူထုသပိတ်တိုက်ပွဲ ပုံရိပ်တွေဟာ လူမှုကွန်ယက် စာမျက်နှာတွေ၊ သတင်းမီဒီယာ တွေမှာ အုံ့နဲ့ကျင်းနဲ့ နေရာယူလာတယ်။

ထို့အတူပဲ CJ (Citizen Journalist) ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ အင်မတန်အသုံးတွင်ကျယ်လာပြီး အနယ်နယ် အရပ်ရပ်က CJ တွေဟာ သတင်းမီဒီယာတွေကို ကိုယ့်မြို့ရဲ့ သပိတ်သတင်း၊ အခြားသော ထူးခြားဖြစ်စဉ်တွေကို ပေးပို့လာကြတယ်။

ဒါဟာ နွေဦးတော်လှန်ရေးအတွက် အင်မတန်ကောင်းတဲ့အချက်ပါ။ သို့ပေမယ့် ဒီလိုသတင်းပေးပို့ရာမှာ CJ တွေ သတိပြုသင့်တဲ့ အချက်လေးတွေလည်း ရှိနေပြန်ပါတယ်။ အဲဒီထဲက အချက်လေးချက်ကို တင်ပြ လိုက်ရပါတယ်။

၁။ သပိတ်ကြောင်းနဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေပြီးစီးမှ သတင်းတင်ပါ။

သပိတ်စစ်ကြောင်းသတင်းတွေကို တင်တဲ့အခါမှာ သပိတ်စစ်ကြောင်းချီတက်မှုပြီးဆုံးပြီး လူစုခွဲပြီးမှ တင်ဖို့လိုပါတယ်။ လက်ရှိကာလမှာ စစ်ကောင်စီဟာ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က သပိတ်တွေကို အကြမ်းဖက် ပစ်ခတ်နေတာပါ။ ဒီလိုအချိန်မှာ သပိတ်စစ်ကြောင်း လုံခြုံရေးက အလွန်အရေးပါလာပါတယ်။ ဒါကြောင့် CJ တို့ သတင်းပေးပို့တဲ့အခါမှာ စစ်ကြောင်းလူစုခွဲပြီး အန္တရာယ်ကင်းရှင်းတဲ့ အချိန်တစ်ခုကိုစောင့်ပြီးမှသာ သပိတ်သတင်းကို ပေးပို့သင့်ပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ စစ်ကြောင်း လူစုမခွဲခင် သတင်းတွေတက်လာတတ်ပြီး ဒါဟာ သပိတ်စစ်ကြောင်းအတွက် အန္တရာယ်ကို လက်ယက်ခေါ်ပေးသလို ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။

၂။ တစ်ဆင့်ကြားသတင်းတွေကို စိစစ်ပါ။

လတ်တလော အပစ်အခတ်တွေ ဆက်တိုက်ဖြစ်နေတဲ့ နေရာတွေက ပြည်သူတွေဟာ အပြင်ထွက်ဖို့ ခက်ခဲသလို သတင်းယူဖို့လည်း အခက်အခဲဖြစ်ကြရပါတယ်။

ဒီအချိန်မျိုးမှာ အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်နေသေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆီကတစ်ဆင့် ကောလာဟလ သတင်းတွေ ဖောင်းပွလာပါတယ်။ ဒီသတင်းတွေကိုပဲ အတည်ယူ သတင်းပေးပို့နေကြတာတွေ လုပ်လာကြတယ်။ တစ်ဆင့်စကားနဲ့ကြားရတဲ့ သတင်းမျိုးကို စိစစ်ပြီးမှ မီဒီယာတွေကိုပို့ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ မြေပြင်မှာ အနီးကပ်ဆုံး ရှိနေတဲ့သူတွေဆီက ရတဲ့သတင်းမျိုးမဟုတ်ရင် လွဲမှားမှုတွေ ရှိလာနိုင်တယ်။

၃။ ကွဲလွဲနေတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေကို လျော့ချပါ။

မတူညီတဲ့ သတင်းမီဒီယာတွေမှာ တစ်ခါတစ်လေ ကွဲလွဲနေတဲ့ သတင်းတွေကို မကြာခဏ ပြည်သူတွေ သတိထားမိကြမှာပါ။ ဒါဟာ ကြားသတင်းတွေကို ငါ တို့က သေချာစိစစ်ခြင်းမရှိဘဲ ကိုယ်နဲ့နီးစပ်ရာ မီဒီယာတွေကို ပေးပို့ခြင်းရဲ့ အကျိုးဆက်ပါ။ ပေးပို့တဲ့ ငါ တို့ ကွဲလွဲရင် ကွဲလွဲသလောက် ကွဲလွဲနေတဲ့သတင်းတွေကို တွေ့နေကြရဦးမှာပါ။ မီဒီယာတွေအနေနဲ့ တစ်နိုင်ငံလုံး အနှံ့အပြားကပေးပို့တဲ့ သတင်းတွေကို ကိုင်တွယ်နေရတာဖြစ်ပါတယ်။ လတ်တလော ကာလကျပ်ကြီးမှာ အဖက်ဖက်က ဖိအားတွေကြောင့် မီဒီယာတွေဟာ ရပ်တည်ဖို့တောင် အခက်အခဲဖြစ်နေကြရတယ်။ ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ သတင်းပေးပို့တဲ့ ငါ တွေအနေနဲ့ သတင်းမီဒီယာတွေကို ကူညီသောအားဖြင့် မိမိပေးပို့တဲ့ သတင်းတွေ မှန်/မမှန်အတည်ပြုပြီးမှ ပေးပို့သင့်ပါတယ်။

၄။ သတင်းရင်းမြစ် လုံခြုံရေးအတွက် သတင်းသမားနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါ။

ငါ တွေဟာ မိမိတို့ရရှိထားတဲ့ သတင်းအကြောင်းအရာ တွေကို မီဒီယာအသီးသီးက သတင်းသမားတွေဆီ လက်ဆင့်ကမ်းကြပါတယ်။ အဲဒီအခါ သတင်းသမားကလည်း တာဝန်နဲ့ ကျင့်ဝတ်အလျောက် သတင်း တိကျခိုင်လုံမှုအတွက် သတင်းရင်းမြစ်တွေကို ထပ်မံရှာဖွေကြရပါတယ်။ အဲဒီအခါ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုလုံး ဒါမှမဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ ရင်ဆိုင်ရသူတွေ၊ ကာယကံရှင်တွေနဲ့ ဆက်သွယ်လို့ရဖို့ ကြိုးစားကြပါတယ်။ နယ်မြေဒေသတစ်ခုချင်းစီရဲ့ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ကိုလိုက်လို့ ဘယ်ကိစ္စက ဘယ်သူပြောတာ၊ ဘယ်အသံက ဘယ်သူ့အသံ စသဖြင့် အလွယ်တကူ တွက်ဆနိုင်လို့ သတင်းရင်းမြစ်တွေဟာ မလုံခြုံမှုတွေ ရင်ဆိုင်ရမှာ စိုးရိမ်ကြပါတယ်။ အဲဒီအခါ သတင်းသမားတွေရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဖြစ်တဲ့ အမည်နာမ မဖော်ပြတာ၊ အမည်လွှဲတာ၊ အသံနဲ့ ရုပ်သံဖိုင်တွေမှာ ဘယ်သူဘယ်ဝါလို့ မသိနိုင်အောင် နည်းပညာ အသုံးပြုတာ စသဖြင့် လုပ်နိုင်ပါတယ်။ မီဒီယာတွေမှာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖော်ပြဖို့ရှိတဲ့အခါ သတင်းရင်းမြစ်ရော သတင်းသမားပါ ဒါတွေကို သိရှိနားလည်စေဖို့ သတိပေးတာ မေတ္တာရပ်ခံတာတွေ လုပ်ခြင်းအားဖြင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြရမှာပါ။

မှန်ကန်တဲ့သတင်းတွေကို အခြေခံပြီး မှန်ကန်တဲ့ အတွေးအကြံ အလုပ်အကိုင်တွေကတဆင့် စစ်မှန်တဲ့ ဖက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်သစ်ကြီး ပေါက်ပေါက်လာရေး ဆက်လက်ချီတက်ကြပါစို့။ ■

မြကျေးဖြူ

၂၃ ဧပြီ ၂၀၂၁
အထိ

ဖမ်းဆီးခံရသူဦးရေ

၄၄၁၀

ချုပ်နှောင်ခံရဆဲ ဦးရေ

၃၃၇၁

ဝရမ်းထုတ်ခံရသူ ဦးရေ

၁၁၁၈

အကြမ်းဖက်မှုကြောင့် ကျဆုံးသူဦးရေ

၇၄၅

AAPP

[အချက်အလက်များကို နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ ကူညီစောင့်ရှောက်ရေးအသင်းမှ ရယူပါသည်။]

ပန်ဇာတွေ စတာဂလင်ဂရတ်အဝမှာရှိနေတုန်းမှာ ယော်လတာကွန်ဖရန့်ဟာ လက်တွေ့ကျသလား

မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီနေ့ဦးဟာ အရှိန်အဟုန်ကောင်းလာပြီး အကြမ်းဖက်စစ်ကောင်စီကို အကျပ်အတည်းတွေ့နေစေပေမယ့် အာဏာရှင်ဆောင်းရာသီအဖြစ် ရောက်ရှိနိုင်ခြေရာခိုင်နှုန်း မနည်းရှိနေပါသေးတယ်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်နဲ့ ပမာပြုပြောရမယ်ဆိုရလျှင်တော့ ဂျာမန်တင့်ကား ပန်ဇာတွေဟာ စတာဂလင်ဂရတ်အဝမှာ ရှိနေသေးပြီး လန်ဒန်ဟာ အကြီးအကျယ်ဗုံးကြဲခံနေရဆဲလို့ ဆိုရမယ့် အနေအထားပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လက်တွေ့မှာလည်း စစ်အုပ်စုမှ CDMလှုပ်ရှားမှုတွေကို ချေမှုန်းဖို့လုပ်တာ၊ လူထုလှုပ်ရှားမှုတွေကို အကြမ်းဖက်နှိမ်နင်းပြီး ခေါင်းဆောင်တွေကို ဝရမ်းထုတ်တာ ရှာဖွေဖမ်းဆီးတာတွေ လုပ်ဆောင်နေပါတယ်။ လူထုအပေါ်မှာ သွေးခွဲမှုတွေ၊ ဝါဒဖြန့်ချိရေးတွေအပြင် နိုင်ငံတကာစာမျက်နှာမှာလည်း တရားဝင်မှုရရှိရေးကို အသည်းအသန်ကြိုးစားနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် အာဆီယံလို ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်း မျိုးကနေတဆင့် ကမ္ဘာ့အလယ်မှာ အစိုးရအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံရရေး ကြိုးစားလျက်ရှိပါတယ်။

ဒီလိုအနေအထားမှာ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုတွေနဲ့ တော်လှန်ရေးအင်အားစုတွေအနေနဲ့ စစ်ရေး၊ နိုင်ငံရေးအရ ခုခံမှုနဲ့ တန်ပြန်ထိုးစစ်ဆင်နိုင်ရေးနဲ့ လူထုကို ကြာရှည်စုစည်းစည်းရုံးရေးအတွက် ညီညွတ်မှုရှိရေးဟာ အထူးအရေးကြီးတယ်လို့ အကြံပြုလိုပါတယ်။ တော်လှန်ရေးမတိုင်မီ မတူညီမှုတွေနဲ့ သဘောထားကွဲလွဲမှုတွေ ယုတ်စွာအဆုံး အကျိုးစီးပွားကွဲလွဲမှုတွေ ရှိလင့်ကစား ဘုံရန်သူရဲ့ အန္တရာယ်ကို အမြဲသတိထား နှလုံးသွင်းဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ရန်သူဟာ တံခါးဝမှာ ရောက်နေဆဲကာလ၊ တံခွန်ကုက္ကားနဲ့ မော်ကြားနိုင်နေဆဲကာလဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြုမှု ကင်းမဲ့လင့်ကစား မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့မှာ တပ်မတော်နေ့ဆိုပြီး ပြည်သူ့အလောင်းတွေအပေါ်မှာနင်းပြီး စစ်ရေးပြ ဗိုလ်ရှုသဘင်ကြီး ခြိမ့်ခြိမ့်သဲ ကျင်းပထားတယ်။ ပြည်သူ့မျက်ရည်တွေကို ပြက်ရယ်ပြုပြီး သူတို့ရဲ့ သားရဲတွင်း တပ်စခန်းတွေ၊ ဌာနချုပ်တွေမှာ သင်္ကြန်ပွဲတွေကျင်းပခဲ့တယ်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကို ဆက်လက်ဥပမာပြုရရင် ကျနော်တို့ဟာ ဘာလင်တံခါးဝကို မရောက်သေးသလို ခေါင်းဆောင်ကြီးကိုလည်း မြေတိုက်ခန်းထဲမှာ ပုန်းအောင်းနေရအောင် မခြိမ်းခြောက်နိုင်သေးပါဘူး။

ဒီလိုအနေအထားမှာ စစ်ပြီးခေတ် အာဏာဝေခြမ်းရေး၊ အကျိုးစီးပွားညှိနှိုင်းရေးနဲ့ ဩဇာထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ယော်လတာကွန်ဖရန့်(Yalta Conference) တွေ ပြုလုပ်သင့်သလားဆိုတာကိုတော့ ကျဆုံးသွားတဲ့ပြည်သူတွေ၊ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရတဲ့လူထုရဲ့ မျက်နှာတွေ၊ စစ်ဘေးဒဏ်သင့်လူထုတွေရဲ့ ဘဝတွေကို ပြန်လည်မြင်ယောင်ရင်း စဉ်းစားသင့်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ယော်လတာကွန်ဖရန့်တွေဆိုတာဟာ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲတဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတစ်ခုအဖြစ် တည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်တဲ့ သဘောတူညီမှုတွေ ညှိနှိုင်းမှုတွေနဲ့ ပြည်ထောင်စုကတိကဝတ် တည်ဆောက်ရေးတွေကို ပြောကြားလိုတာမဟုတ်ဘဲ အကျိုးစီးပွားအခြေခံ ညှိနှိုင်းလိုတာတွေ နေရာရလိုမှုကို ဦးတည်တောင်းဆိုမှု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အငြိုးအတေးတွေရှေ့တန်းတင် ခြေထိုးမှုတွေကို ပြောကြားလိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းစကားကို အသုံးပြုပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ စားဖားတွေအကြား ညီညွတ်ရေးတည်ဆောက်ဖို့ ကြိုးပမ်းကြတာတွေကို ပြည်သူ့မျက်နှာကြည့်လို့ ရှောင်ကြဉ်ကြစေလိုခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ရန်သူအင်အားတွေဟာ တော်လှန်ရေးနဲ့ဒီမိုကရေစီအင်အားစုတွေအပေါ် ခြိမ်းခြောက်နိုင်သေးသရွေ့ ဆက်လက်ပြီး အလုံးအထည်မပျက် ရှိနေသေးသရွေ့ အကျိုးစီးပွားအခြေခံ ပွတ်တိုက်မှု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးတွေဟာ ရှောင်ရှားသင့်တဲ့အရာများဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပြီး စစ်မှန်တဲ့ညီညွတ်ရေး တည်ဆောက်နိုင်စေကြောင်းကိုလည်း ပြည်ထောင်စုအကျိုးမျှော်လို့ ဆုတောင်းပေးလိုက်ရပါတယ်။ ■ Otto

